

**MEMÒRIA DEL SEGUIMENT ARQUEOLÒGIC
REALITZAT AL CARRER DEL CONSOLAT DE
MAR, 35 DE BARCELONA**

CODI: (264/04)

24-26 novembre de 2004

Promotor de l'obra:

Juan Antonio Gómez González

Realització:

TEA Difusió Cultural SL

Direcció tècnica:

David TORRES RODRÍGUEZ

Barcelona, desembre de 2006

**MEMÒRIA DEL SEGUIMENT ARQUEOLÒGIC REALITZAT
AL CARRER DEL CONSOLAT DE MAR, 35 DE BARCELONA (264/04)**

DEL 24 AL 26 DE NOVENBRE DE 2004

DIRECCIÓ TÈCNICA:
David Torres Rodríguez

Barcelona, 18 de desembre de 2006

2

CRÈDITS

Permís: Servei d'Arqueologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Projecte d'intervenció: Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona. Servei d'Arqueologia.

Promotor: Juan Antonio Gómez González.

Empresa: TEA difusió cultural, SL.

Direcció tècnica: David Torres Rodríguez.

Dibuix i deliniació: David Torres Rodríguez.

Fotografia: David Torres Rodríguez.

ÍNDEX

1.- Introducció	5
2.- Localització i entorn geològic.....	6
3.- Context històric i intervencions anteriors.....	9
4.- Motivacions de la intervenció i objectius.....	22
5.- Metodologia.....	24
6.- Descripció dels treballs realitzats.....	26
7.- Conclusions.....	33
8.- Bibliografia.....	36
ANNEXES.....	39

Annex I. Fitxes Unitats Estratigràfiques.

Annex II. Documentació fotogràfica.

Annex III. Inventari materials arqueològics.

Annex IV. Catàleg materials arqueològics.

Annex V. Planimetria.

INTRODUCCIÓ

El seguiment arqueològic realitzat al número 35 del carrer del Consolat de Mar de Barcelona es va iniciar el dia 24 de novembre de 2004, i va finalitzar 26 de novembre del mateix any.

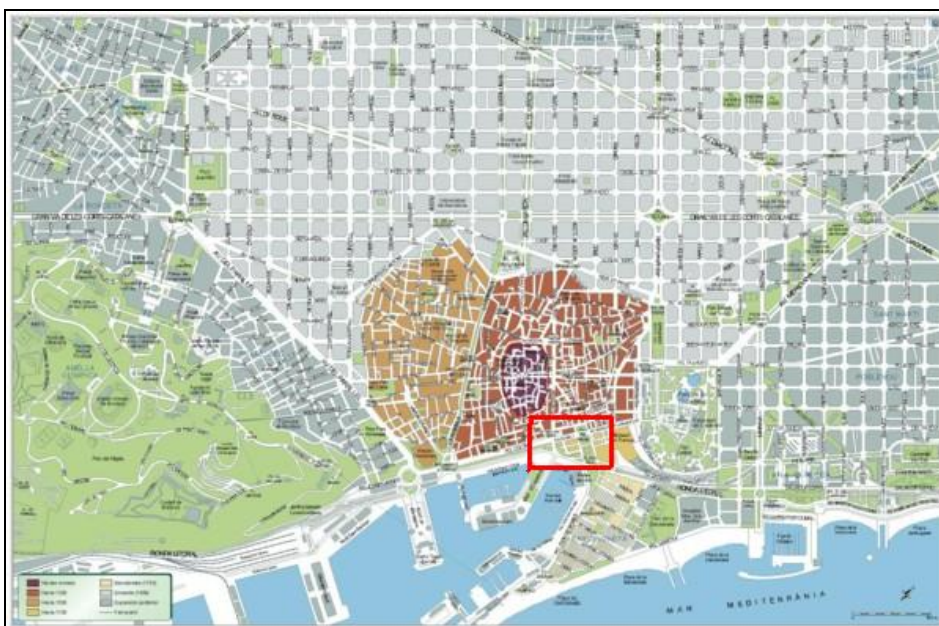
La intervenció arqueològica va estar motivada per la reforma del local situat a la planta baixa de la finca, amb el sanejament del subsòl i dels murs de l'edifici, fet que plantejà la necessitat d'un seguiment preventiu que valore el potencial arqueològic, segons el que marca l'article 47 i següents de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català i el Decret 78/2002, de 5 de març de 2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

La situació de la cala es va plantejar per part del Servei d'Arqueologia del Museu d'Història de la Ciutat. Els treballs arqueològics han estat dirigits per l'arqueòleg David Torres Rodríguez sota la gestió de l'empresa TEA difusió cultural SL.

S'ha de destacar que des del Districte de Ciutat Vella s'informà al Servei d'Arqueologia del Museu d'Història de la Ciutat que les obres s'estaven duent a terme sense els permisos corresponents i en el moment de la inspecció, es va constatar que el subsòl havia estat rebaixat entre 70 i 80 cm. Quan van començar les tasques arqueològiques el rebaix havia arribat a entre 1 metre i 1,10 metres des de nivell de carrer.

LOCALITZACIÓ I ENTORN GEOLÒGIC

La present intervenció es va realitzar al local de la planta baixa de la finca número 35 del carrer del Consolat de Mar, situat al barri de Ribera dins del Districte de Ciutat Vella de Barcelona.

A dalt, vista de la ciutat i del districte de Ciutat Vella amb la localització de la zona d'intervenció. A baix, dues localitzacions del punt d'actuació dins del parcel·lari.

La forma de l'illa on es localitza la finca és irregular, delimitada al nord pel carrer dels Canvis Vells, al sud pel carrer de les Trompetes/Consolat de Mar, a l'est pel carrer del Consolat de Mar i a l'oest pel carrer de les Panses.

L'edifici entre mitgeres, ocupa una parcel·la de planta trapezoidal i està destinat a habitatges unifamiliars, distribuïts en planta baixa de pedra, quatre plantes pis més planta terrat. Llinda pel nord amb la mitgera de la finca núm. 43 del carrer del Consolat de Mar, pel sud amb el carrer del Consolat de Mar, per l'est amb la mitgera de l'edifici núm. 39-41 del carrer del Consolat de Mar i per l'oest amb la mitgera de l'edifici núm. 2 del carrer de les Panses.

Façana de la finca núm. 35 del carrer del Consolat de Mar. En primer terme, l'entrada al local.

L'origen de la seva construcció sembla ser del segle XV, en base als pilars prismàtics de pedra sobre els que es recolza l'immoble, tal i com consta al Catàleg del Patrimoni Arquitectònic Històric-Artístic de la Ciutat de Barcelona (Categoria B, cap.II-Fitxa núm. 237 del Catàleg), juntament amb les finques dels núm. 15 al 39, incloses en les anomenades Voltes dels Encants i dels Pintors, encara que els edificis visibles no semblen anteriors al segle XVIII.

Vista aèria amb situació de la finca objecte d'intervenció. (Punt d'Informació Cartogràfica de Barcelona).

Respecte al context geològic d'aquesta zona, s'ha d'apuntar que la intervenció es localitza dins del Pla de Barcelona, un territori comprès entre el Mediterrani i la Serralada Litoral d'est a oest, i entre el riu Besòs i el Llobregat de nord a sud. Dins d'aquest territori, la finca objecte de la intervenció es troba al que es denomina geològicament com a Pla de Baix, que correspon a l'espai que va des de l'esglaó natural que separa el casc antic de l'Eixample fins al mar. Les característiques que presenta aquest sector són estrats de materials fins aportats tant pels torrents i rieres provinents de Collserola com pels corrents marins. Com resultat d'aquestes aportacions es troben conjunt de sediments quaternaris, caracteritzats per nivells argilosos amb més o menys matèria orgànica dipositats en ambients d'aiguamolls o de maresma, nivells de graves d'origen fluvio-deltaic i nivells de sorres marines.

CONTEXT HISTÒRIC I INTERVENCIÓ ANTERIORS

Prehistòria

Les evidències més antigues d'ocupació pròximes a la zona en la que s'han desenvolupat els treballs corresponen a època prehistòrica, concretament a un context de Bronze Inicial. Aquestes restes van ser localitzades al proper Mercat de Santa Caterina i es poden datar entre un 1800 – 1500 aC, dins del període epicampaniforme. El conjunt documentat és de tres retalls excavats al terreny natural, un dels quals presenta una inhumació primària doble d'una dona adulta i d'un individu infantil. Els altres dos retalls corresponen a dues sitges o fosses de petites dimensions que van aportar un conjunt ceràmic i l'esquelet d'un oviscaprí en connexió anatòmica.

El fet que les restes es trobessin a una cota de 3 msnm ens parla de la diferent topografia del terreny en aquesta època, que estaria formada per petites elevacions i depressions travessades per cursos d'aigua permanents i estacionals que desguassaven al mar, la línia del qual estava situada a la zona de l'actual Santa Maria del Mar, lloc on es troba una duna fòssil delimitant la plataforma quaternària litoral.

Època Romana

L'origen de la ciutat de Barcelona s'ha de situar a la colònia *Iulia Augusta Faventia Paterna Barcino* fundada de nova planta per August al segle I aC. Es va situar en un turó, conegut en època medieval com a Mons Tàber, flanquejat per les rieres de Sant Gervasi i Vallcarca. La ciutat emmurallada, amb un perímetre clar, presenta una planta octogonal amb una trama a partir de dos eixos: el *cardo maximus* (nord – sud) i el *decumanus maximus* (est – oest). Aquests dos eixos donaven la pauta a la resta de la xarxa de carrers rectilinis amb illes regulars, confluint en un espai obert i central, el fòrum, l'actual plaça Sant Jaume.

Aquesta trama urbana original de la colònia de *Barcino* s'ha conservat "fossilitzada", de manera que l'actual carrer Llibreteria i carrer del Call corresponen al *cardo maximus* i els carrers Bisbe, Regomir i Ciutat al *decumanus maximus*.

Mentre tant, fora muralles, el pla de Barcelona es convertí en l'*ager* de la ciutat romana, quedant ocupat per vil·les, establiments industrials, monuments, vies i necròpolis. És precisament en aquest àmbit on es localitza la zona en la qual s'ha realitzat la intervenció arqueològica, a prop del recinte enmurallat de la ciutat romana.

Pel que respecte als centres de producció industrial o tallers, les restes fora muralles més antigues localitzades a les proximitats de la zona d'intervenció, corresponen a un gran retall d'extracció d'argila datat de finals del segle I dC localitzat al mercat de Santa Caterina. Tot sembla indicar que es podria tractar d'un centre de producció de terrissa. Cal destacar que la xarxa viària que vertebrava aquest espai correspon a un ramal de la Via Augusta format pels actuals carrers Carders, Corders, Bòria i Llibreteria. De la mateixa manera també cal destacar la troballa al carrer Princesa 21 i al carrer Boquer 8-12, d'un centre ceràmic romà d'època altimperial, (segles I - II) productor d'àmfores relacionat amb una agricultura intensiva i especialitzada en el conreu de cereals i de la vinya, l'explotació del conreu de la vinya i la producció i comerç del vi. Aquest centre productor situat al suburbium nord-est de la ciutat romana i localitzat al costat de la Via Augusta, es trobaria doncs, ubicat a les portes de la ciutat i en contacte amb la Via Augusta. Les restes documentades corresponen a un forn circular de petites dimensions amb pilastra central (finals s I aC a primera meitat del segle I dC), també diferents àmbits delimitats per murs; a més d'una cubeta de decantació d'argiles realitzada amb tegulae i la presència d'un pou per a extracció d'aigua, datats al segle I-II dC.

Aquesta proximitat dels dos tallers ceràmics, el del mercat de Santa Caterina i el del carrer Princesa, podria indicar l'existència d'una zona especialitzada en la producció ceràmica en aquest sector de la ciutat romana. Cal destacar la situació d'aquests dos tallers al Pla de Barcelona, amb la facilitat per a obtenir argiles, aigua i combustible a la mateixa zona, el fàcil accés a les vies de comunicació per a la distribució dels productes manufacturats i la proximitat a la línia de costa per la distribució marítima.

Per altra banda, a partir de finals del segle I i principis del II dC, es fa evident l'aparició de vil·les suburbanes molt pròximes al recinte emmurallat, com és el cas de la vil·la altimperial de l'actual plaça Antoni Maura cantonada Via Laietana i avinguda de la Catedral, situada a l'angle nord fora muralla, amb datació del segle II – III dC., i que compta de dues parts diferenciades, una zona de producció i una altra zona residencial decorada amb rics mosaics.

Durant el segle IV dC. la zona canvia d'ús, el lloc que ocupava la vil·la de la plaça Antoni Maura es converteix en una necròpolis tardoantiga que perdurarà fins al segle VI dC. amb diferents tipus d'enterraments: inhumació en fossa simple, àmfora, *tegulae* o taüt de fusta. Aquesta àrea de necròpolis s'extendrà per l'actual Avinguda Cambó i pel sector més sudoriental del Mercat de Santa Caterina.

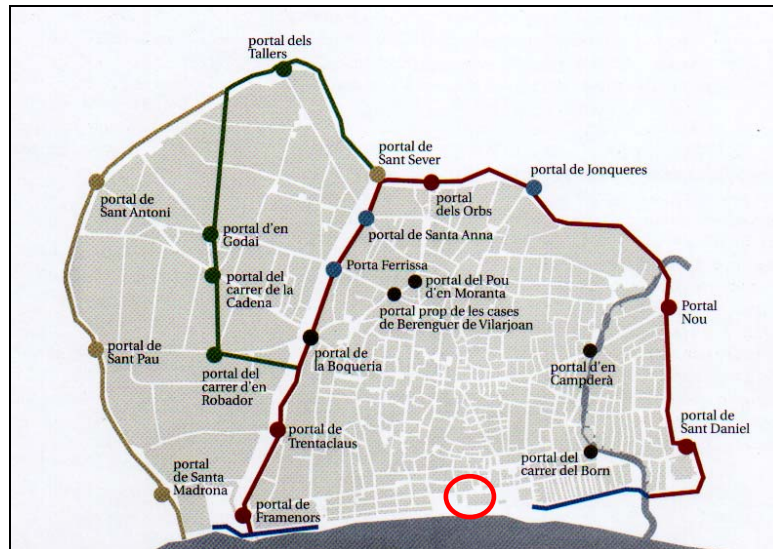
Època medieval

A partir del segle XI, el creixement ascendent propiciarà l'ocupació intensiva de l'espai exterior al perímetre delimitat per les muralles romanes, traduïnt-se en el surgiment de nous nuclis de població, els burgs o vilanoves; un exemple d'això són els de Vilanova de Mar, construït al voltant de la basílica de Santa Maria del Mar (on es localitzaria la finca objecte de la intervenció arqueològica) , el de Santa Maria del Pi, o el burg dels Arcs creat a redós dels aqüeductes romans.

A principis del segle XII la gran expansió demogràfica provocà la creació i creixement d'aquests nuclis poblacionals i de molts obradors al voltant de les muralles, aquest creixement de la ciutat fora de l'antic recinte murari romà serà el responsable de la construcció d'un nou perímetre defensiu, que segons la bibliografia tradicional es començarà a construir per la zona de la Rambla, carrers Santa Anna i Jonqueres, promoguda per Jaume I, i que no inclourà l'actual barri de la Ribera fins el segle XIV. D'aquesta manera l'estructura física de la Barcelona medieval es consolidà durant els segles XIV i XV.

Les dades més antigues sobre el començament de les obres d'aquesta nova estructura defensiva fan referència a 1285, però les darreres investigacions i actuacions arqueològiques no han pogut localitzar fins al moment evidències materials ni estructurals per aquesta cronologia. Això ha fet plantejar la possibilitat de que la primerenca ampliació de la muralla de la ciutat estigués realitzada amb materials peribles de caràcter temporal, com el tapial o les palissades, passant als pocs anys a construir-se amb pedra. Cal destacar també la constància des del 1255 de diferents portals al llarg de la ciutat com el de la Boqueria, el del Pou d'en Moranta, el del carrer del Born i el del Campderà, a més dels que es crearan a partir del 1260, és el cas del portal de Santa Anna, el de Portaferriça i el de Jonqueres, tots ells situats entre l'antic recinte romà i el que es començarà a construir a partir del 1285. Els límits marcats per la nova muralla quedaran definits pels actuals carrers de La Rambla, Fontanella, Trafalgar, Arc del Triomf, Lluís Companys i Passeig Picasso. Un altre problema cronològic és saber si aquest recinte es va arribar a acabar en aquesta primera fase dels treballs, encara que alguns documents parlen del traçat de la muralla des de Framenors, on es situa la finca objecte de la intervenció, fins a Sant Daniel (avui parc de la Ciutadella). De la mateixa manera, tampoc es coneix amb exactitud l'ordre de construcció i l'evolució de les obres, a excepció de la làpida de 1295 situada al Portal Nou i que dóna fe del seu acabament. Tradicionalment s'ha considerat el tram de la Rambla com el primer construït, entre el convent de Framenors (que correspon al punt d'actuació) fins a la zona de l'església de Santa Anna, arrencant de la part més

baixa la Rambla fins a l'actual plaça Catalunya i on es situarien un total de cinc portals, el de Santa Anna, Portaferriça, Boqueria, Trencaclaus i Framenors. Pel que respecte a la cronologia obtinguda de les intervencions d'aquest sector, Josefa Huertas i Marta Rodríguez situen la construcció a final del segle XIII principi del XIV.

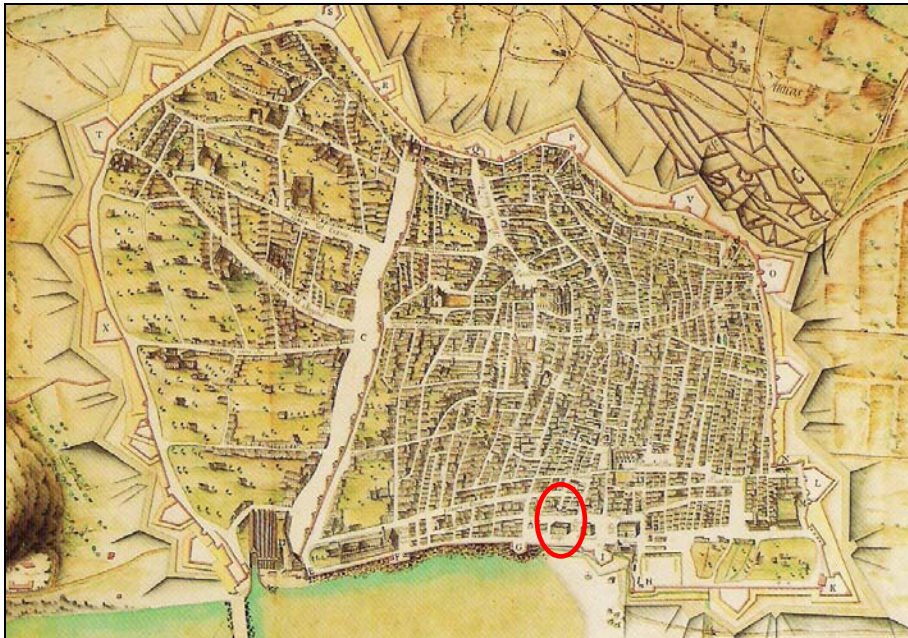

Croquis de la ciutat i situació dels diferents recintes de la muralla medieval, amb localització del punt d'actuació. (Planta de A. Cubeles).

L'any 1358 marca un altre fita important, serà l'inici de les obres de refortificació del perímetre de 1285 i la creació del **tram marítim**, començant els treballs als asperons de Sorsmenor (a la Ciutadella), a Framenors (passeig Colom) i a Santa Anna. Les tasques de refortificació es traduiran en diferents campanyes d'actuació:

- 1360-1361, tram de la Rambla a Sant Daniel.
- 1362, tram del portal de la Boqueria.
- 1363, Framenors i Sant Daniel.
- 1363-1365, portal dels Orbs al Portal Nou (de l'actual Portal de l'Àngel fins a l'Arc del Triomf).
- 1368, ampliació de les defenses del front marítim.
- 1371, portal de Trencaclaus.

A aquesta primera ampliació i posterior refortificació del perímetre del recinte emmurallat de la ciutat, tradicionalment relacionat amb Jaume I, s'ha d'afegir l'ampliació cap al Raval a mitjans del segle XIV promoguda per Pere el Cerimoniós, a partir de diferents fases: la primera fortificació entre 1368 i 1372, una ampliació entre 1374 i 1390, i les actuacions del segle XV. Aquesta nova ampliació marcaria el definitiu traçat de la muralla de la ciutat abarcant els actuals carrers de Pelai, les rondes de Sant Antoni i Sant Pau i el Paral·lel. D'aquesta manera, l'estructura física de la Barcelona medieval quedaria consolidada entre els segles XIV i XV. Tot aquest cinturó es completaria al segle XVI amb l'aixecament de la muralla de Mar.

Plànol de Barcelona a la segona meitat del segle XVII, amb situació de la Llotja i de la finca objecte de la intervenció. (Còpia de Francesc Renart de 1806).

Deixant de banda la muralla medieval, cal destacar també el progressiu assentament d'ordres eclesiàstics a tota la ciutat durant aquest segles, especialment entorn al segle XIII. Exemples són el convent de Santa Clara, l'església de Sant Cugat del Rec i especialment el convent de Santa Caterina. Les diverses intervencions arqueològiques en el sector del Mercat de Santa Caterina han posat en evidència l'existència ja al segle XI d'una església en el lloc on després es construirà el gran conjunt conventual dominic. Durant els

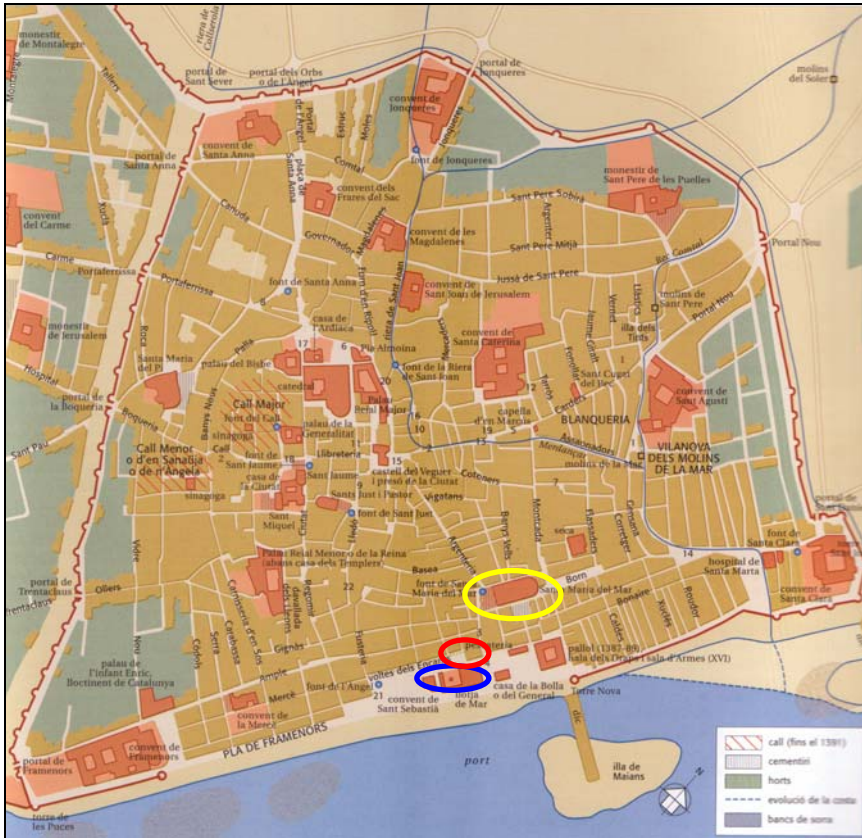
segles XII i XIII es constata la presència d'estructures pròpies d'edificis de caire domèstic i productiu fins al 1223, data en la que l'Orde de Predicadors rep en donació el solar de l'actual mercat. A partir d'aquest moment començarà la construcció del gran convent dominic, que perdurarà fins al moment del seu enderrocament entre el 1823 i el 1837.

Els antecedents medievals més antics de la urbanització del sector de la ciutat on es troba la finca objecte d'intervenció, els trobem al segle XI amb la formació cap als anys 1080 per iniciativa dels canonges de la catedral, de la vilanova de l'àrea dels carrers Flassaders, Banyes Vells i Montcada. Abans del 1220 ja quedaria urbanitzada l'àrea situada entre el carrer Basea i el carrer de la Mar, coneguda com la Vilanova d'Alfou.

L'església de Santa Maria del Mar, molt pròxima a la finca objecte d'actuació i de la qual consta una làpida de l'inici de construcció amb data del 1329-1383, marcarà de manera important el desenvolupament de tot aquest sector de la ciutat medieval. Situada dins de l'antic quarter de Mar, en un principi era denominada com a Santa Maria de les Arenes al trobar-se localitzada sobre la platja. Resulten importants els fogatges dels segles XIV i XV, ja que ens aporten informació sobre les diferents activitats desenvolupades en aquest quarter. En aquest sentit es constata com la majoria de la població del quarter estava relacionada amb oficis i activitats del mar, mercaders i oficis del ram tèxtil i de la pell. Així es pot veure com l'entorn urbà de Santa Maria del Mar està format per una trama de carrers amb noms d'oficis, el que dona una clara visió de les activitats comercials i artesanals que es desenvolupaven: Abaixadors, Agullers, Argenteria, Carders, Calderers, Espaseria, Esparteria, Flassaders, Mirallers, Vidreria,... Les dos vies principals d'aquesta zona seran el carrer Argenteria, camí que conduïa des de la ciutat antiga fins a l'antic port (anomenat antigament carrer del Mar) i el carrer Montcada.

El barri d'aquesta zona de la ciutat va anar creixent i densificant la seva població des del segle XIII com a resultat de la prosperitat econòmica

experimentada per la orientació comercial de Catalunya cap a la Mediterrànea, conformant-se com un dels principals nuclis residencials de la Barcelona medieval i moderna, el que queda reflectit en la gran quantitat de palaus i residències senyoriales agrupades entorn del carrer de Montcada.

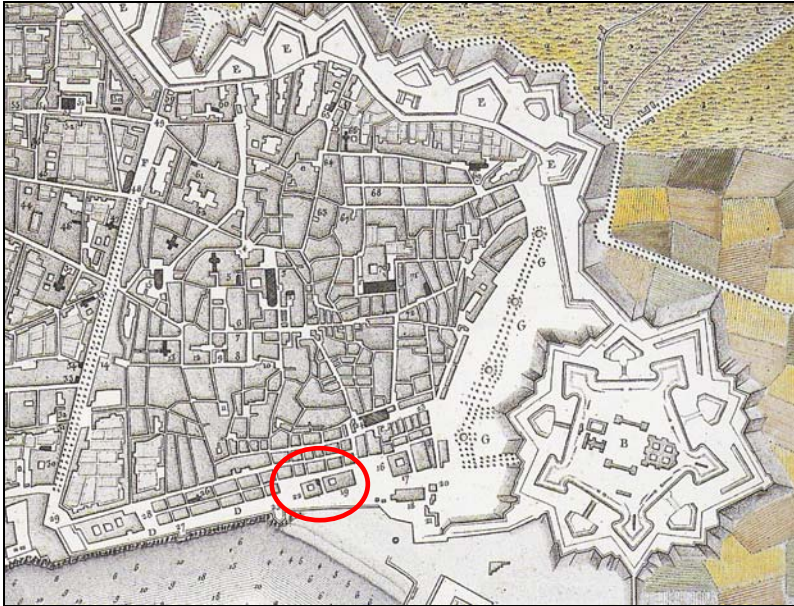
Plànol de la ciutat medieval de Barcelona amb la situació de Santa Maria del Mar (en groc), de la Llotja (en blau) i de la finca objecte d'intervenció (en vermell). (L'Art Gòtic a Catalunya).

A partir del segle XII, tota l'àrea de platja d'aquesta zona s'anirà transformant en l'àrea portuària i marinera de la ciutat. A la darrera del segle XIV i principis del XV, va començar la construcció d'un dic davant de Santa Clara començat al 1439, per a propiciar un lloc resguardat per a la càrrega i descàrrega de mercaderies. Entre 1358 i 1368, continuarà la urbanització del front marítim amb l'aixecament de la muralla de mar, amb un traçat des de St. Clara a la Torre Nova i de la Rambla fins a la plaça del Vi, quedant un espai lliure de platja sense tancar que actuava com a entrada portuària a la ciutat. Al segle XIV- XV és el moment de construcció de la plaça dels Canvis on es concentraven els canvistes, i també de la façana porticada de la plaça dels Encants que anava des de l'actual carrer Consolat de Mar fins a la Fusteria. Ja

al 1339, a la plaça dels Canvis es compren els terrenys per a construir una llotja sobre la sorra de la platja, al costat del puig de les Falsies, vora la platja que funcionava com a port i al centre comercial d'aquesta plaça, que es començarà a bastir a partir del 1380, promoguda per la necessitat dels armadors i dels mercaders de tenir un espai per a reunir-se. Fins al moment de la construcció de la llotja, els mercaders s'allotjaven i guardaven les mercaderies no a edificis concrets sino a zones delimitades com places i porxos. En aquest sentit el porxos, constituïts com a una o més galeries paral·leles, porticades i dotades per cobertes sostingudes per columnes o pilars, es conformen com a estructures claus dintre de les activitats comercials. Cal remarcar que la construcció de porxos es conforma com a element característic de l'arquitectura domèstica baixmedieval no només de Barcelona, sino en general de Catalunya, per a permetre la permeabilitat de circuació a les plantes baixes a partir d'arcs de mig punt i de punta d'ametlla, tant dins d'un mateix edifici com entre diferents finques. D'aquesta manera es creaven espais comuns que en moltes ocasions actuaven com a obradors oberts al carrer.

A nivell documental existeixen diverses referències als porxos de la ciutat. Cal destacar el més antic situat a la platja de la Ribera com el "porxo nou a la mar" que es documenta al 1314. Posteriorment es construirà un altre porxo al darrer quart del segle XIV, al qual es fa referència com al "porxo vell de la mar" que es trobarà a davant de la Llotja i del que sens parla fins al 1452, quan es tenen notícies de la intenció d'enderrocar-lo per fer una plaça.

L'actual Llotja de Mar, situada davant de la finca objecte d'intervenció, es comença a bastir, segons un document, a partir de 1352 però l'any 1354 s'aturen els treballs. No es tornen a tenir referències de la construcció fins a la dècada de 1380, a partir d'una autorització concedida per Pere el Cerimoniós. L'aspecte actual que presenta la Llotja, correspon a la reforma neoclàssica realitzada l'any 1771.

Plànol de la ciutat de Barcelona a l'inici del segle XIX, amb la localització de la finca objecte d'actuació i de la Llotja de Mar. (Jacques Moulinier; Vicq; Laborde)

Època Moderna

El segle XVIII marca un moment de canvi important en la fesonomia d'aquest sector de la ciutat. L'any 1714 i després de la Guerra de Succesió, es comença a construir la fortalesa militar de la Ciutadella, el que va suposar l'enderroc d'una part important del barri. Aquest fenomen va provocar la densificació de la resta del barri de la Ribera, al que s'ha de sumar l'increment poblacional dintre de les muralles com a conseqüència de la incipient industrialització i la crisi agrícola del segle XVIII, que va produir una important immigració de camperols cap a la ciutat. Tots aquests aspectes es van traduir a nivell urbanístic en una elevació dels pisos i la construcció de nous amb un avançament de les façanes, molt especialment cap a finals d'aquest segle. A aquest moment correspon també l'obertura de profunds soterranis a la majoria de finques de la zona, documentats a la intervenció arqueològica de l'avinguda de la Catedral desenvolupada a l'any 1989 on es van poder recuperar un forn de pa i una fresquera que funcionava com a frigorífic d'una carnisseria. També en aquests anys es desenvolupen tasques de renovació del clavegueram i repavimentació d'algunes zones.

Època Contemporània

Davant la situació insostenible de població i de tancament dintre de les muralles medievals que pateix la ciutat, amb totes les conseqüències que això comporta, arribat el segle XIX, des del govern municipal es comencen a formar juntes d'obres (1820 – 1840) dirigides a millorar la ciutat. Les principals mesures que es prenen són:

- El tancament de carrerons sense sortida.
- L'obertura de carrers secundaris.
- La desaparició dels cementiris parroquials, que es convertiran en places públiques.
- La desaparició de les comunitats monacals i conventuals, destinant els seus solars a places i carrers o edificis públics.
- L'enderrocament definitiu de les muralles medievals cap a l'eny 1859 i el plantejament de la realització de l'Eixample de Barcelona.

Lligat a aquest últim punt, l'aprovació del pla d'eixample d'Idelfons Cerdà el 1859, trobem la projecció de l'obertura de la Via Laietana, aspecte a remarcar ja que afecta a la zona on s'han desenvolupat els treballs arqueològics. No va ser, però, fins a l'any 1908 que les obres d'obertura van començar, i van finalitzar a l'any 1958. Les raons de la realització d'aquesta via no van ser altres que el sanejament de la part antiga de la ciutat, i la connectivitat del nou Eixample amb el port. Les zones afectades per la reforma corresponien als barris de Sant Pere, Santa Caterina, Catedral, Sant Cugat i la Ribera, sent el traçat de la nova via molt semblant a l'eix de l'antic carrer de la Riera de Sant Joan, desaparegut com a resultat de la reforma, a l'igual que molts altres.

Tota aquesta reforma urbanística va suposar la desaparició d'una sèrie de carrers i edificis, amb un entramat d'origen medieval i modern, canviant la fesonomia de la zona per complert i donant l'aspecte actual amb un conjunt d'edificacions construïdes entre el 1908 i el 1958.

Intervencions anteriors

Tal i com s'ha anat exposant a l'apartat anterior, han estat vàries les actuacions realitzades fins al moment a la zona d'intervenció. Una de les més antigues correspon a la que es va dur a terme a la cantonada de l'**avinguda de la Catedral amb Via Laietana**, entre el 1954 i el 1962, com a conseqüència del moviment de terres provocat per a la construcció d'un soterrani a l'edifici Hispania – Zurich. El resultat de les campanyes d'excavació va donar els fonaments de l'església de Santa Marta, els vestigis de la vil·la romana del segle II – III dC. de la **plaça Antoni Maura** i la posterior zona de necròpolis datada fins a finals del segle IV dC.

L'obertura del primer tram de l'avinguda Cambó, entre la plaça Antoni Maura i el **Mercat de Santa Caterina**, els anys 1984 – 1986, també proporcionà la continuació de la necròpolis del segle IV dC. amb inhumacions en *tegulae*, àmfora i taüt, documentada a la part de l'avinguda de la Catedral.

Amb motiu de la construcció de l'aparcament de l'**avinguda de la Catedral**, l'any 1989 es desenvolupà una campanya d'excavació de la zona afectada. En aquesta intervenció es van documentar restes des d'època romana (segle I aC.) fins a vestigis d'època moderna i contemporània. Del moment d'ocupació romana es van estudiar elements estructurals dels aqüeductes, a l'igual que diferents retalls com sitges i el fossat de la muralla. D'època medieval només es van poder documentar les aliniacions dels carrers, alguns pous i sitges.

Una de les últimes intervencions és la realitzada al **Mercat de Santa Caterina**, on des de l'any 1997 fins el 2004 s'han dut a terme tota una sèrie de campanyes d'excavació arqueològica. En aquestes campanyes s'ha documentat una ocupació de la zona des d'època prehistòrica a contemporània, dividida en les següents fases:

1. Ocupació prehistòrica del Bronze Inicial, 1800-1500 aC.

2. Establiment productiu d'extracció d'argila i terrisseria d'època romana, segle I dC.
3. Necròpolis tardoantiga amb inicis al segle IV dC. i finals al segle VI dC.
4. Urbanització d'època medieval, amb les restes d'una primitiva església del segle XI i d'edificis de caire domèstic i productiu del segle XII – XIII.
5. Arribada de l'Ordre de Predicadors arrel de la donació del solar datada documentalment l'any 1223.
6. A partir de 1223, construcció del gran convent dominic, amb tota una sèrie de fases amb el seu funcionament, fins al seu enderrocament l'any 1835.
7. Construcció del Mercat d'Isabel II o de Santa Caterina, construït sobre el solar del convent, del que es col·locà la primera pedra el 10 d'octubre de 1844, inaugurant-se quatre anys més tard.

Paral·lelament i contemporània als treballs al mercat, s'han d'esmentar les tasques arqueològiques de l'ampliació a l'avinguda Cambó i els realitzats als carrers Giralt de Pellicer, Colomines, Freixures i la plaça de Santa Caterina.

Cal destacar també les diferents intervencions realitzades sobre subsòl del **mercat del Born**, l'any 2000 sota direcció de Marta Fàbregas i Josefa Huertas, i l'any 2002 dirigida per Pere Lluís Artigues i Antoni Fernández. Aquestes intervencions han permès documentar un important tram del Rec Comtal així com un ampli sector de la trama urbana d'origen baixmedieval, conformada per tallers d'indústries contaminants que aprofitaven l'aigua del Rec Comtal.

L'any 2003 la intervenció realitzada al saló de Contractacions de la **Llotja**, just a davant de la finca objecte d'intervenció, va poder documentar fonamentacions de murs anteriors al paviment de la gran sala gòtica de finals del segle XIV.

MOTIVACIONS DE LA INTERVENCIÓ I OBJECTIUS

La present intervenció arqueològica va estar motivada com a seguiment d'una actuació urbanística, que va consistir en el sanejament del subsòl i dels murs del local situat a la planta baixa de la finca. Com que en el moment de l'actuació ja s'havia rebaixat tota la superfície del local (15 m² aprox.) entre 1 i 1,10 m respecte la cota de carrer, es va realitzar una cala de 1,50 x 1,25 m de costat i 1 m de profunditat, a tocar de la paret del fons del local, per tal de recuperar la màxima informació estratigràfica de la zona.

Donat l'interès de l'indret, inclòs en una Zona d'Interès Arqueològic i d'alt valor històric, van estar més que fonamentades les previsions sobre la necessitat d'intervenir arqueològicament a partir d'un seguiment, d'acord amb la normativa municipal i general en matèria patrimonial.

Aquesta recerca preventiva va tenir com a objectiu la localització i documentació de les possibles restes patrimonials que es poguessin veure afectades per l'actuació urbanística, tal i com marca la llei de Patrimoni i el Decret 78/2002.

A gran trets es pot apuntar que la zona d'actuació té un alt interès històric i arqueològic ja que:

- Es troba a prop del recinte emmurallat romà i en el *suburbium* de la ciutat romana on es localitzen *villae*, xarxa de camins i necròpolis.
- És una zona urbanitzada ja en època medieval i, versemblantment, en època romana.
- Molt a prop d'aquesta zona s'hi edificà l'edifici de la Llotja i l'antic Palau del General, edifici públic construït a principis del segle XV i enderrocat al segle XVIII. Entre la Llotja i la Casa del General hi havia els *porxos del forment*, que s'ordenaren enderrocar el 1452.

- La consolidació urbana d'aquest sector es realitzà a partir de la construcció de la muralla i del Portal de Mar, al segle XVI.
- Aquesta finca està inclosa en el Catàleg del Patrimoni Arquitectònic Històrico-Artístic de la Ciutat de Barcelona (Categoria B, cap.II-Fitxa núm. 237 del Catàleg), juntament amb les finques dels núms. 15 al 39, incloses en les anomenades Voltes dels Encants i dels Pintors. La finca de Consolat de Mar, 35, estaria situada a les Voltes dels Pintors.
- El carrer del Consolat, anomenat així des de 1834, apareix documentat el segle XIV com a carrer de les Voltes, dels Fusters o dels Boters, i el segle XV com de les Voltes d'en Guaita.

METODOLOGIA

La intervenció arqueològica es va realitzar seguint la seqüència estratigràfica real, aplicant el mètode de registre estratigràfic i d'excavació en extensió proposat per E. Harris i A. Carandini. Aquest model prén com a unitat de registre el concepte d'unitat estratigràfica i permet enregistrar tant les accions que poden identificar-se a través de les seves restes materials (elements i estrats), com aquelles que no es tradueixen en evidències físiques (interestrats). Cadascuna de les accions documentades s'ha identificat com una unitat estratigràfica (UE), a la que s'ha assignat un número, registrant la informació referent a la mateixa en una fitxa d'unitat estratigràfica (segons model proporcionat pel Servei d'Arqueologia del Museu d'Història de la Ciutat). Aquesta fitxa recull el número d'UE, la descripció, la interpretació i la posició física respecte d'altres UE.

A partir d'aquesta documentació estratigràfica, es poden identificar i ordenar seqüencialment totes les accions que han intervingut en la formació del jaciment arqueològic enregistrades durant el procés d'excavació, tant si són d'origen antròpic, biològic i/o geològic.

La numeració de les unitats estratigràfiques s'ha efectuat mitjançant les centenes. Totes les unitats estratigràfiques es troben enregistrades igualment en planta, secció i alçat (quan és possible), a l'igual que en fotografia format digital. Les fotografies estan realitzades amb jalons, pissarra (on s'indica el nom del jaciment, el codi d'intervenció i el número d'UE) i indicació del nord real.

Respecte a la documentació planimètrica, cal assenyalar que s'han realitzat plantes generals de situació de la zona d'intervenció a escala 1/500 i 1/50, plantes i seccions de la cala a escala 1/20, planta i secció del pou UE 108 a escala 1/20 i l'alçat de la UE 107 a escala 1/20.

Els planols de situació estan extrets del Punt d'Informació Cartogràfica de Barcelona i la planimetria base correspon a la proporcionada per l'arquitecte Juan Antonio Gómez González, autor del projecte d'obra.

Totes les cotes de profunditat es donen en xifres absolutes respecte el nivell del mar, expressades en metres (msnm).

DESCRIPCIÓ DELS TREBALLS REALITZATS

La intervenció va començar el dia 24 de novembre i va acabar el dia 26 de novembre de 2004. El treball de camp, tant les tasques de rebaix com de repicat, ha estat dut a terme per un peó de l'empresa constructura encarregada de l'obra.

En el moment de començar, el paviment original ja havia estat aixecat i a més, s'havia rebaixat tota la superfície del local (15 m² aprox.) entre 1 i 1,10 m respecte la cota de carrer.

Estat inicial de la zona on es va practicar la cala.

Per aquest motiu desconeixem les característiques estratigràfiques d'aquest paquet. Per tal de recuperar la màxima informació estratigràfica de la zona, es va procedir a la realització d'una cala de 1,50 x 1,25 m de costat i 1 m de profunditat, a tocar de la paret del fons del local, a la banda nord d'aquest.

El primer estrat que es va excavar va ser un nivell d'argila i sorra (**UE 103**) amb presència de runa constructiva (fragments de maó massís, teules i morter de calç) i alguns fragments informes de ceràmica comuna oxidada vidrada, a més d'una rajola quadrada de mostra estannífera blanca amb decoració floral en blau i groc. La seva cota inicial era de 3,10 - 3,12 msnm i la final va quedar establerta a uns 2,70 msnm. Possiblement aquest estrat era el mateix fins arribar al paviment original (UE 101), situat a una cota de 4,22 msnm, però no

es pot confirmar degut al rebaix previ a la intervenció, tal i com ja s'ha comentat. S'ha de destacar també, que aquest paquet es trobava fortament alterat per la presència d'aigües brutes provinents de filtracions del baixant de l'edifici, que s'havien acumulat al subsòl fins a la cota final d'aquest estrat (UE 103). Interpretem que la seva datació pot correspondre a finals del segle XVI inicis del segle XVII, en base a la rajola de producció catalana enmarcada dins de la transició de l'estil dit "gòtic" a la policromia, que es situa dins d'aquesta cronologia. S'ha de recordar, però, que amb el rebaix previ a la intervenció partim d'una seqüència estratigràfica sesgada que proporciona una informació incompleta.

El següent estrat en aparèixer per sota de la UE 103, va ser la **UE 104**, un paquet de sorra de platja sense presència de material arqueològic, amb una cota inicial de 2,70 msnm i una final que desconeixem, ja que el sondeig es va finalitzar a 2,10 msnm i aquesta UE continuava baixant.

Vista de la banqueta de fonamentació (UE 106) del mur del fons del local.

El motiu pel qual es va finalitzar en aquesta cota va ser, per una banda perquè no proporcionava material arqueològic, i per una altra perquè al tractar-se de sorra de platja molt poc compactada les parets del sondeig anaven caient. A més d'això, l'aparició de la banqueta de fonamentació (**UE 106**) del mur del fons del local

(**UE 105**) a una cota inicial de 3,02 msnm i final de 2,60 msnm, quedant colgada dintre del nivell de sorra, va desaconsellar continuar baixant aquest estrat. Per aquest motiu es va avisar al Servei d'Arqueologia del MHCB que un cop va veure l'estat de la cala, la va donar per finalitzada i va recomanar tornar-la a tancar, cosa que es va fer de forma immediata.

Interpretem que el paquet de sorra de platja UE 104 pot correspondre al nivell geològic natural de la zona, tant per les seves característiques i cota, com per l'absència de material arqueològic.

Detall de la banqueta de fonamentació UE 106.

Estat final de la cala.

La **UE 106**, definida com la banqueta de fonamentació del mur del fons del local (UE 105), presentava una potència de 40 cms aproximadament i estava realitzada amb pedra sense treballar, disposada de manera bastant irregular, lligada amb morter de calç ataronjat.

Per altra banda, el mur nord del local, **UE 105**, (situat al fons d'aquest), es presentava realitzat amb carreus de gres de Montjuïc, disposats en filades regulars i lligats amb morter de calç ataronjat.

Cal destacar la presència d'un pou circular (**UE 108**) a la cantonada nord-est del local, construït amb carreus de pedra treballada (gres de Montjuïc), lligats amb morter de calç de color ataronjat i amb un diàmetre aproximat de 72 cms, i amb el seu interior arrebossat.

Remarcar que aquesta estructura quedava fora de l'àmbit de la cala, i que en el moment de començar l'intervenció ja havia estat buidat fins a 2,10 m

Vista del pou UE 108.

Detall de la UE 108.

respecte la seva cota més alta, per la qual cosa no coneixem quin tipus de material ni de sediment (**UE 109**) omplia l'estructura. En aquest punt volem destacar la recuperació de tres rajoles polícromes, proporcionades pels treballadors de la constructora, que havien estat extretes de l'interior del pou. Encara que fora de context estratigràfic, aquests materials s'han inventariat i a falta d'altres, s'han emprat com a element de datació per al moment d'amortització del pou, que quedaria situat en un moment no anterior a finals del segle XVI -inícis del XVII.

La cota inicial del pou era de 3,20 msnm i la final documentada de 1,10 msnm, encara que es va poder apreciar que les seves parets continuaven baixant. Com que l'obra no afectava el pou, no es va produir cap mena d'actuació a banda de documentar-lo en planta, secció i fotografia digital.

Vista dels treballs de repicat de l'arc UE 107.

A part de la excavació de la cala, la intervenció també va consistir en el seguiment del repicat del mur est del local, ja que en aquest es podia observar un tram d'arc (UE 107). Un cop finalitzat el repicat, es va poder documentar un arc de mig punt lleugerament apuntat, realitzat amb carreus de 30 x

25 x 20 cms aproximadament de gres de Montjuïc, lligats amb morter de calç. Aquest arc presentava una llum d'ull màxima de 5,50 metres i una alçada màxima de 4 metres. Cal destacar l'absència d'algun dels carreus que conformaven l'estructura. També es va constatar com estava cegat mitjançant un parament de maó massís. Queda clar també que l'arc és anterior, en la seva construcció, al mur del fons del local (UE 105), ja que UE 105 s'adossa a l'arrencament nord de l'arc. A nivell estratigràfic, ja s'ha deixat clar com la cala

Detall de l'arrencament nord de l'arc UE 107.

va proporcionar una informació sesgada, ja que en el moment de començar els treballs tota la superfície del local havia estat rebaixada sense control arqueològic. Per aquest motiu manquen dades per a poder establir relacions entre l'estructura de l'arc i l'estratigrafia del local.

Pel que fa a la seva cronologia, tot sembla apuntar a que l'arc correspondria al moment de construcció de tot un conjunt d'edificis situats a aquest sector

Detall de la banda nord de l'arc UE 107.

al voltant del segle XV. En aquest sentit, s'ha de fer referència al Catàleg del Patrimoni Arquitectònic Històric-Artístic de la Ciutat de Barcelona (Categoria B, cap.II-Fitxa núm. 237 del Catàleg), on alguns dels elements estructurals de la finca objecte d'actuació, com els pilars prismàtics de pedra sobre els que es recolza l'immoble, es daten en aquesta cronologia, juntament amb altres arcs de les mateixes característiques presents a les finques dels núm. 15 al 39 del mateix carrer, que estarien incloses

en les antigues Voltes dels Encants i dels Pintors.

Vista general de l'arc UE 107 un cop finalitzat el repicat.

L'arc UE 107, enmarcat en la cronologia abans esmentada, correspondria possiblement a un conjunt de porxos situat en aquest sector de la ciutat. No oblidem que la construcció de porxos es conforma com a element característic de l'arquitectura domèstica baixmedieval no només de Barcelona, sino en general de Catalunya, per a permetre la permeabilitat de circuació a les plantes baixes a partir d'arcs de mig punt i de punta d'ametlla, tant dins d'un mateix edifici com entre diferents finques. D'aquesta manera es creaven espais comuns destinats a diferents funcions.

CONCLUSIONS

A partir de tota la informació enregistrada durant la intervenció arqueològica, podem concloure amb una aproximació a la seqüència cronològic-estratigràfica dels diferents punts on s'han dut a terme els treballs.

La UE més antiga documentada correspon a l'arc localitzat al mur est del local (UE 107), amb una datació baixmedieval al voltant del segle XV. En aquest sentit, fem referència al Catàleg del Patrimoni Arquitectònic Històric-Artístic de la Ciutat de Barcelona (Categoria B, cap.II-Fitxa núm. 237 del Catàleg), on alguns dels elements estructurals de la finca objecte d'actuació, com els pilars prismàtics de pedra sobre els que es recolza l'immoble, es daten en aquesta cronologia, juntament amb altres arcs de les mateixes característiques presents a les finques dels núm. 15 al 39 del mateix carrer. S'ha d'afegir, tal i com ja s'ha comentat al apartat anterior, que la cala es va realitzar a tocar de la paret del fons del local i no a tocar de l'arc. A més, la informació estratigràfica de la zona no és complerta ja que en el moment de començar els treballs de seguiment, s'havia rebaixat tota la superfície del local (15 m² aprox.) entre 1 i 1,10 m respecte la cota de carrer. Per aquest dos motius, la datació de l'arc es dona a partir de la coneguda pels arcs de les mateixes característiques presents a les finques dels núm. 15 al 39 del mateix carrer.

D'un moment posterior, entre finals del segle XVI i finals del XVII, s'haurien d'enmarcar la resta de les UE documentades. Per una banda, el nivell de farciment localitzat a la cala, que presenta un moment de formació no anterior a finals el segle XVI, en base a la rajola estannífera blanca decorada en blau i groc recuperada en aquest estrat. A finals del segle XVI - principis del XVII, correspondria el pou UE 108 situat a la cantonda nord-est del local, que estaria amortitzat en un moment no anterior a la meitat del segle XVII (tenim en conte les rajoles polícromes provinent del seu reompliment (UE 109). Molt probablement, al moment d'amortització del pou pertany el mur del fons del local (UE 105) i la seva banquetta de fonamentació (UE 106), que possiblement

correspondria al bastiment de l'estructura de l'edifici visible actual, que tal i com consta al Catàleg del Patrimoni Arquitectònic Històric-Artístic de la Ciutat de Barcelona (Categoria B, cap.II-Fitxa núm. 237 del Catàleg) no semblaria anterior al segle XVIII.

La UE que pertany a una cronologia **baixmedieval (segle XV)**:

- **UE 107**, arc de mig punt lleugerament apuntat.

Les UE que pertanyen a **finals del segle XVI-inicis del segle XVII**:

- **UE 103**, farciment d'argila, sorra, runa constructiva, amb presència d'una rajola estannífera blanca decorada en blau i groc.
- **UE 108**, pou de la cantonada nord-est del local.

Les UE que pertanyen al **segle XVII**:

- **UE 105**, mur de carreus del fons del local.
- **UE 106**, banqueteta de fonamentació del mur UE 105, realitzada amb pedra sense treballar.

Les UE adscrites a la cronologia de segona **meitat del segle XVII-inicis del XVIII**:

- **UE 109**, "reompliment" del pou UE 108, amortitzat en un moment no anterior a la meitat del segle XVII.

Finalment, la **UE 104** s'ha interpretat com el possible terreny geològic natural de la zona, ja que es tractava de sorres fines de platja sense presència de material arqueològic. Per altre banda, la poca potència excavada (un màxim de 60 cms aproximadament) fa que no podem donar aquesta hipòtesi com a definitiva.

BIBLIOGRAFIA

- AGUELO, J., HUERTAS, J., PUIG, F., (2005) "Santa Caterina de Barcelona: Assaig d'ocupació i evolució" a *Quaderns d'Arqueologia i Història de la Ciutat de Barcelona*, Època II N. 01, Institut de Cultura: Museu d'Història de la Ciutat, Barcelona.
- BERNAUS, M. (2003) "Els espais arquitectònics de la indústria i el comerç" a *Barcelona Quaderns d'Història*, núm 8, Barcelona. pp 99-124.
- BERNAUS, M. (2003) "La llotja de Barcelona" a *L'Art Gòtic a Catalunya. Arquitectura III. Dels palaus a les masies*. Vol III, Enciclopèdia Catalana, Barcelona. pp 213-216.
- BERNAUS, M.; CABALLÉ, G. (2003) "Estudi historicoarqueològic del Saló de Contractacions i el pòrtic de la plaça Palau de la Llotja de Mar de Barcelona" a *II Congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna de Catalunya. Sant Cugat del Vallès, 18-21 d'abril de 2002. Actes*, ACRAM, Barcelona, vol I, pp. 350-357.
- BRACONS, J. (2003) "Santa Maria del Mar" a *L'Art Gòtic a Catalunya. Arquitectura II. Catedrals, monestirs i altres edificis religiosos*. Vol II, Enciclopèdia Catalana, Barcelona. pp 72-88.
- CABALLÉ, F.; GONZÀLEZ, R. (2003) "Notes per a una definició de l'arquitectura civil baixmedieval a Barcelona" a *Barcelona Quaderns d'Història*, núm 8, Barcelona. pp 85-98.
- CIRICI, A. (1971) *Barcelona pam a pam*. Editorial Teide, Barcelona.
- CUBELES, A. (2003) "Les muralles de Barcelona" a *L'Art Gòtic a Catalunya. Arquitectura III. Dels palaus a les masies*. Vol III, Enciclopèdia Catalana, Barcelona. pp 138-141.

- GARCÍA I ESPUCHE, A. I GUÀRDIA I BASSOLS, M. (1986) *Espai i societat a la Barcelona pre-industrial*. Edicions de la Magrana, Barcelona.

- GONZÁLEZ, E. (2005) *La col·lecció de ceràmica del Museu Diocesà de Mallorca*, Col·leccions museogràfiques de Mallorca Gresol 01, Departament de Cultura del Consell de Mallorca, Palma.

- GONZÁLEZ, R. (2003) “Les cases de Barcelona” a *L’Art Gòtic a Catalunya. Arquitectura III. Dels palaus a les masies*. Vol III, Enciclopèdia Catalana, Barcelona. pp 152-156.

- GUÀRDIA, M. (2003) “Les ciutats i les viles. La ciutat de Barcelona” a *L’Art Gòtic a Catalunya. Arquitectura III. Dels palaus a les masies*. Vol III, Enciclopèdia Catalana, Barcelona. pp 46-54.

- MIQUEL, S. (2000) *La rajola catalana de mostra dibuixada per Salvador Miquel*, Associació Catalana de Ceràmica, Barcelona.

- ROS TORNER, A.(1973) *La Ribera de Barcelona*. Gráficas Europeas S.A., Barcelona.

- VV.AA. (1991) *Història de Barcelona. La ciutat antiga*. Vol. 1. Ajuntament de Barcelona i Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

- VV.AA. (1992) *Història de Barcelona. La ciutat consolidada (segles XIII-XV)*. Vol. 3. Ajuntament de Barcelona i Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

- VV.AA. (1992) *Història de Barcelona. Barcelona dins de la Catalunya moderna (segles XVI-XVII)*. Vol. 4. Ajuntament de Barcelona i Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

- VV. AA. (1993) *Història de Barcelona. La ciutat a través del temps. Cartografia històrica. Índex general*. Ajuntament de Barcelona i Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

- VV. AA. (2001) *La construcció de la gran Barcelona: L'Obertura de la Via Laietana 1908-1958*. Institut de Cultura: Museu d'Història de la Ciutat, Ajuntament de Barcelona, Barcelona.

ANNEXES

- ANNEX I. FITXES D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES**
- ANNEX II. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA**
- ANNEX III. INVENTARI DELS MATERIALS ARQUEOLÒGICS**
- ANNEX IV. CATÀLEG DELS MATERIALS ARQUEOLÒGICS**
- ANNEX V. PLANIMETRIA**

ANNEX I. FITXES D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

<i>FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES</i>				U.E.: 101	 		
INTERVENCIÓ: Consolat de Mar, 35			CODI: 264/04				
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes			
Definició: Paviment		Criteris de diferenciació: Estructura	Color:		Inicial: 4.22 msnm		
Superfície:		Fiabilitat estratigràfica:	Consistència:		Final:		
COMPONENTS		SEQÜÈNCIA FÍSICA		CROQUIS UBICACIÓ/ EXTENSIÓ		SEQ. ESTRATIGRÀFICA	
Geològics		Igual a:				+ + + +	
		En contacte amb:					
		Se li adossa:					
		S'adossa a: 105					
Orgànics		Cobert per:		+ + + +			
		Cobreix:					
		Tallat per:					
Artificials		Talla:		+ + + +			
		Reomplert per:					
		Reomple:					
Descripció: Paviment del local que en el moment de la intervenció ja havia estat rebaixat.			Data d'actuació: 24.11.04		Fitxa revisada per:		
Estat de conservació:			Responsable: David Torres Rodríguez		Compr. de documentació: Fitxa ☐ Dibuix ☐ Foto ☐		

Procés d'excavació	data inici: 24.11.04	data final: 24.11.04
Interpretació: 		
Materials representatius:	Referencia materials: Fulls d'inventari núm.:	
Elements i criteris de datació:	Cronologia: 	
Observacions: Pavimet del local que en el moment de la intervenció ja havia estat aixecat. Es va fitxar perquè es va poder constatar la impronta deixada per aquest a les parets, proporcionant només la cota inicial.		
ARXIU		
plantes	seccions-alçats	fotografia
núm.:	núm.:	Diapositives: B/ N: Color:

<i>FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES</i>				U.E.: 103	☐ ☐ ☒
INTERVENCIÓ: Consolat de Mar, 35			CODI: 264/04		
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes	
Definició: Farciment	Criteris de diferenciació: Estrat		Color:	Inicial: 3.12 msnm	
Superfície:	Fiabilitat estratigràfica:		Consistència:	Final: 2.70 msnm	
COMPONENTS	SEQÜÈNCIA FÍSICA	CROQUIS UBICACIÓ/ EXTENSIÓ	SEQ. ESTRATIGRÀFICA		
Geològics Argila i sorra	Igual a:		+ + + +		
	En contacte amb: 105, 106, 108				
	Se li adossa:				
	S'adossa a:				
Orgànics	Cobert per:	+ + + +			
	Cobreix: 104				
	Tallat per:				
Artificials Fragments de maó massís, teules, morter de calç, ceràmica comuna oxidada vidrada i rajola estannifera.	Talla:	+ + + +			
	Reomplert per:				
	Reomple:				
Descripció: Nivell de farciment comformat per argila, sorra, runa constructiva i alguns fragments de ceràmica.			Data d'actuació: 24.11.04		Fitxa revisada per:
Estat de conservació:			Responsable: David Torres Rodríguez		Compr. de documentació: Fitxa ☐ Dibuix ☐ Foto ☐

Procés d'excavació Rebaixat manualment.	data inici: 24.11.04	data final: 24.11.04
Interpretació: Nivell de farciment que possiblement actua com a paquet de regularització del terreny.		
Materials representatius:	Referencia materials: Fulls d'inventari núm.:	
Elements i criteris de datació:	Cronologia: Finals segle XVI-inicis segle XVII.	
Observacions: La seva cota inicial no és la real ja que en el moment de la intervenció tota la superfície del local presentava un rebaix d'entre 1 i 1,10 metres respecte la cota de carrer. A més, cal destacar que aquest estrat es trobava altament alterat degut a les filtracions d'aigües ferals provocades pel baixant general de l'edifici, que no desembocava a la claveguera del carrer sinó que ho feia al subsòl del local objecte d'intervenció.		
ARXIU		
plantes	seccions-alçats	fotografia
núm.:	núm.:	Diapositives: B/ N: Color:

<i>FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES</i>				U.E.: 104	△ □ ●				
INTERVENCIÓ: Consolat de Mar, 35			CODI: 264/04						
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes					
Definició: Sorra de platja		Criteris de diferenciació: Estrat	Color:		Inicial: 2.70msnm				
Superfície:		Fiabilitat estratigràfica:	Consistència:		Final: 2.10 msnm				
COMPONENTS		SEQÜÈNCIA FÍSICA		CROQUIS UBICACIÓ/ EXTENSIÓ					
Geològics Sorra de platja		Igual a:			<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">+</td> </tr> </table>	+	+	+	+
		+	+			+	+		
		En contacte amb: 106, 108							
		Se li adossa:							
S'adossa a:									
Orgànics		Cobert per: 103		<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">+</td> </tr> </table>	+	+	+	+	
		+	+		+	+			
		Cobreix:							
Tallat per:									
Artificials		Talla:		<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">+</td> </tr> </table>	+	+	+	+	
		+	+		+	+			
		Reomplert per:							
Reomple:									
Descripció: Nivell de sorra de platja, sense material arqueològic, que correspon al nivell geològic natural de l'emplaçament.			Data d'actuació: 24.11.04		Fitxa revisada per:				
Estat de conservació:			Responsable: David Torres Rodríguez		Compr. de documentació: Fitxa ☐ Dibuix ☐ Foto ☐				

Procés d'excavació Rebaixat manualment	data inici: 24.11.04	data final: 24.11.04
<p>Interpretació: Paquet de sorra de platja sense presència de material arqueològic, el que fa pensar que per la seva cota i situació pogui correspondre al nivell geològic natural de la zona.</p>		
Materials representatius:	Referència materials:	
	Fulls d'inventari núm.:	
Elements i criteris de datació:	Cronologia:	
<p>Observacions: La seva cota final no és la real ja que en el moment de finalitzar el rebaix aquest estrat continuava baixant.</p>		
ARXIU		
plantes	seccions-alçats	fotografia
núm.:	núm.:	Diapositives: B/ N: Color:

<i>FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES</i>				U.E.: 105	 		
INTERVENCIÓ: Consolat de Mar, 35			CODI: 264/04				
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes			
Definició: Mur		Criteria de diferenciació: Estructura	Color:		Inicial:		
Superfície:		Fiabilitat estratigràfica:	Consistència:		Final: 3.02 msnm		
COMPONENTS		SEQÜÈNCIA FÍSICA	CROQUIS UBICACIÓ/ EXTENSIÓ	SEQ. ESTRATIGRÀFICA			
Geològics Gres de Montjuïc		Igual a:	 N	+	+	+	+
		En contacte amb:		+	+	+	+
		Se li adossa: 101		+	+	+	+
		S'adossa a: 107		+	+	+	+
Orgànics		Cobert per:	+	+	+	+	
		Cobreix:	+	+	+	+	
		Tallat per:	+	+	+	+	
Artificials Morter de calç ataronjat.		Talla: 103	+	+	+	+	
		Reomplert per:	+	+	+	+	
		Reomple:	+	+	+	+	
Descripció: Mur nord de tancament del local.			Data d'actuació: 24.11.04	Fitxa revisada per:			
Estat de conservació:			Responsable: David Torres Rodríguez	Compr. de documentació:			
				Fitxa ☐	Dibuix ☐	Foto ☐	

Procés d'excavació	data inici: 24.11.04	data final: 24.11.04
Interpretació: Mur que delimita el local a la seva banda nord, realitzat amb carreus de pedra de Montjuïc de petites dimensions (20/30 cms x 14/18 cms aproximadament), lligats amb morter de calç ataronjat i disposats en filades regulars. Aquest mur s'adossa a l'arrencament de l'arc (UE 107) situat a la paret est del local.		
Materials representatius:	Referència materials:	
	Fulls d'inventari núm.:	
Elements i criteris de datació:	Cronologia: Segle XVII.	
Observacions: 		
ARXIU		
plantes	seccions-alçats	fotografia
núm.:	núm.:	Diapositives: B/ N: Color:

<i>FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES</i>				<i>U.E.: 106</i> 												
INTERVENCIÓ: Consolat de Mar, 35			CODI: 264/04													
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes												
Definició: Banqueta de fonamentació	Criteris de diferenciació: Estructura	Color:		Inicial: 3.02 msnm												
Superfície:	Fiabilitat estratigràfica:	Consistència:		Final: 2.60 msnm												
COMPONENTS	SEQÜÈNCIA FÍSICA	CROQUIS UBICACIÓ/ EXTENSIÓ	SEQ. ESTRATIGRÀFICA													
Geològics Gres de Montjuïc	Igual a:		<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%; text-align: center;">+</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">+</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">+</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">+</td> </tr> <tr> <td style="width: 25%; text-align: center;">+</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">+</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">+</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">+</td> </tr> <tr> <td style="width: 25%; text-align: center;">+</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">+</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">+</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">+</td> </tr> </table>		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	+				+	+	+									
	+				+	+	+									
	+				+	+	+									
En contacte amb: 104, 105																
Se li adossa:																
S'adossa a:																
Orgànics	Cobert per: 103, 105															
	Cobreix:															
	Tallat per:															
Artificials Morter de calç ataronjat.	Talla: 103															
	Reomplert per:															
	Reomple:															
Descripció: Banqueta de fonamentació del mur nord de tancament del local (UE 105).			Data d'actuació: 24.11.04	Fitxa revisada per:												
Estat de conservació:			Responsable: David Torres Rodríguez	Compr. de documentació: <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%;">Fitxa ☐</td> <td style="width: 33%;">Dibuix ☐</td> <td style="width: 33%;">Foto ☐</td> </tr> </table>	Fitxa ☐	Dibuix ☐	Foto ☐									
Fitxa ☐	Dibuix ☐	Foto ☐														

Procés d'excavació	data inici: 24.11.04	data final: 24.11.04
Interpretació: Banqueta de fonamentació del mur (UE 105) que delimita el local a la seva banda nord, realitzada amb pedra de Montjuïc sense treballar, de dimensions mitjanes, lligada amb morter de calç ataronjat i disposada en dues filades irregulars.		
Materials representatius:	Referencia materials: Fulls d'inventari núm.:	
Elements i criteris de datació:	Cronologia: Segle XVII.	
Observacions: 		
ARXIU		
plantes	seccions-alçats	fotografia
núm.:	núm.:	Diapositives: B/ N: Color:

<i>FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES</i>				U.E.: 107			
INTERVENCIÓ: Consolat de Mar, 35				CODI: 264/04			
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes			
Definició: Arc	Criteris de diferenciació: Estructura		Color:	Inicial: 7.35 msnm			
Superfície:	Fiabilitat estratigràfica:		Consistència:	Final: 3.25 msnm			
COMPONENTS	SEQÜÈNCIA FÍSICA	CROQUIS UBICACIÓ/ EXTENSIÓ		SEQ. ESTRATIGRÀFICA			
Geològics Gres de Montjuïc	Igual a:	 N		+ + + +			
	En contacte amb:						
	Se li adossa: 105						
	S'adossa a:						
Orgànics	Cobert per:	 N		+ + + +			
	Cobreix:						
	Tallat per:						
Artificials Morter de calç.	Talla:	 N		+ + + +			
	Reomplert per:						
	Reomple:						
Descripció: Arc de mig punt lleugerament apuntat localitzat a la paret est del local, realitzat amb carreus de gres de Montjuïc.			Data d'actuació: 25.11.04	Fitxa revisada per:			
Estat de conservació:			Responsable: David Torres Rodríguez	Compr. de documentació: Fitxa ☐ Dibuix ☐ Foto ☐			

Procés d'excavació Repicat manual per tal d'eliminar la capa de guix modern que arrebossava tota la paret.		data inici: 25.11.04	data final: 26.11.04
Interpretació: Arc de mig punt lleugerament apuntat localitzat a la paret est del local, que correspondria possiblement a un conjunt de porxos situat en aquest sector de la ciutat, juntament amb altres arcs de les mateixes característiques presents a les finques dels núm. 15 al 39 del mateix carrer.			
Materials representatius:		Referencia materials: Fulls d'inventari núm.:	
Elements i criteris de datació:		Cronologia: Baixmedieval, segle XV.	
Observacions:			
ARXIU			
plantes	seccions-alçats		fotografia
núm.:	núm.:		Diapositives: B/ N: Color:

<i>FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES</i>				<i>U.E.: 108</i>
INTERVENCIÓ: Consolat de Mar, 35			CODI: 264/04	
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes
Definició: Pou		Criteris de diferenciació: Estructura	Color:	Inicial: 3.12 msnm
Superfície:		Fiabilitat estratigràfica:	Consistència:	Final: 1.10 msnm
COMPONENTS	SEQÜÈNCIA FÍSICA	CROQUIS UBICACIÓ/ EXTENSIÓ		SEQ. ESTRATIGRÀFICA
Geològics Gres de Montjuïc	Igual a:	 N		+ + + +
	En contacte amb: 104, 105			
	Se li adossa:			
	S'adossa a:			
Orgànics	Cobert per:	 N		+ + + +
	Cobreix:			
	Tallat per:			
Artificials Morter de calç ataronjat.	Talla: 103	 N		+ + + +
	Reomplert per: 109			
	Reomple:			
Descripció: Pou circular per a extracció d'aigua situat a la cantonada nord-est del local. Realitzat a partir de carreus treballats de pedra de Montjuïc lligats amb morter de calç, presenta un diàmetre de 75 cms aproximadament.			Data d'actuació: 25.11.04	Fitxa revisada per:
Estat de conservació:			Responsable: David Torres Rodríguez	Compr. de documentació: Fitxa ☐ Dibuix ☐ Foto ☐

Procés d'excavació No es va excavar.	data inici: 25.11.04	data final: 25.11.04
Interpretació: Pou circular per a extracció d'aigua situat a la cantonada nord-est del local. Realitzat a partir de carreus treballats de pedra de Montjuïc lligats amb morter de calç. L'interior de l'estructura presentava un arrebossat fins a la cota final documentada, fet que no va fer possible apreciar la factura dels carreus que conformen la paret.		
Materials representatius:	Referència materials: Fulls d'inventari núm.:	
Elements i criteris de datació:	Cronologia: Finals segle XVI- inicis del segle XVII.	
Observacions: Aquesta estructura quedava fora de l'àmbit de la cala i de la intervenció, per la qual cosa no es va produir cap mena d'actuació, a banda de documentar-ho en planta, secció i fotografia digital. També cal destacar que en el moment de començar la intervenció, el seu reompliment ja havia estat buidat fins a 2,10 m respecte la seva cota més alta, per la qual cosa no coneixem quin tipus de material ni de sediment omplia l'estructura.		
ARXIU		
plantes	seccions-alçats	fotografia
núm.:	núm.:	Diapositives: B/ N: Color:

<i>FITXA D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES</i>				U.E.: 109	☐ ☐ ☒	
INTERVENCIÓ: Consolat de Mar, 35			CODI: 264/04			
Sector:	Zona:	Cala:	Àmbit:	Cotes		
Definició: Reompliment		Criteris de diferenciació: Estrat		Color:		
Superfície:		Fiabilitat estratigràfica:		Consistència:		
Inicial: 1.10msnm		Final:				
COMPONENTS	SEQÜÈNCIA FÍSICA	CROQUIS UBICACIÓ/ EXTENSIÓ	SEQ. ESTRATIGRÀFICA			
Geològics	Igual a:	 N	+	+	+	+
	En contacte amb:					
	Se li adossa:					
	S'adossa a:					
Orgànics	Cobert per:		+	+	+	+
	Cobreix:					
	Tallat per:					
Artificials	Talla:	+	+	+	+	
	Reomplert per:					
	Reemple: 108					
Descripció: Reompliment del pou UE 108.			Data d'actuació: 25.11.04		Fitxa revisada per:	
Estat de conservació:			Responsable: David Torres Rodríguez		Compr. de documentació:	
					Fitxa ☐ Dibuix ☐ Foto ☐	

Procés d'excavació No es va excavar.	data inici: 25.11.04	data final: 25.11.04
Interpretació: Reompliment del pou UE 108, del que no coneixem les seves característiques ja que en el moment de començar la intervenció, ja havia estat rebaixat fins a 2,10 m respecte la seva cota més alta. Malgrat això, s'ha fitxat ja que es van recuperar tres rajoles polícromes proporcionades pels treballadors de la constructora.		
Materials representatius:	Referencia materials: Fulls d'inventari núm.:	
Elements i criteris de datació:	Cronologia: Segona meitat del segle XVII.	
Observacions: En el moment de començar la intervenció, el seu reompliment ja havia estat buidat fins a 2,10 m respecte la seva cota més alta, per la qual cosa no coneixem quin tipus de material ni de sediment omplia l'estructura. Només es van recuperar tres rajoles polícromes proporcionades pels treballs de la constructora, material que encara que fora de context, s'ha utilitzat per donar una aproximació cronològica del moment d'amortització del pou.		
ARXIU		
plantes	seccions-alçats	fotografia
núm.:	núm.:	Diapositives: B/ N: Color:

ANNEX II. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

Inicial general de la banda nord del local on es va practicar la cala. A la part dreta, sota la porta, es troba el pou UE 108.

Estat general final de la cala, abans de ser novament tapada.

Banqueta de fonamentació UE 106 del mur del fons del local (UE 105).

Detall de la banqueta de fonamentació UE 106.

Detall de la banqueta de fonamentació UE 106.

Vista del pou UE 108, situat a la cantonada nord-est del local.

Vista del pou UE 108, situat a la cantonada nord-est del local.

Treballs de repicat del mur est del local on es localitzà l'arc UE 107.

Detall de l'arrancament nord de l'arc UE 107.

Banda nord de l'arc UE 107.

Vista de la meitat nord de l'arc UE 107.

Part central de l'arc UE 107.

Vista de la meitat sud de l'arc UE 107.

Detall de l'arrancament sud de l'arc UE 107.

General final de l'estat de l'arc UE 107, una vegada acabat el seu repicat.

ANNEX III. INVENTARI DELS MATERIALS ARQUEOLÒGICS

TAULA CODIS PER A INVENTARI DELS MATERIALS ARQUEOLÒGICS

MATERIALS CONSTRUCCIÓ

1. CLASSIFICACIÓ

50000	alabastre
50001	arenisca
50002	elements ceràmics
50003	estuc / arrebossat
50004	fusta
50005	imbrex
50006	indeterminat
50007	maó
50008	marbre
50009	morter
50010	mosaic
50011	tessel·les
50012	<i>opus signinum</i>
50013	pintura / estuc pintat
50014	rajoles
50015	tegula
50016	tegula "mammata"
50017	tegula de suports
50018	terracotes
50019	tovots / tapial
50020	cornisa
50021	columna
50022	capitell
50023	carreu
50024	antefix
50025	canonada
50026	gàrgola
50027	tubuli
50028	teula vidriada
50029	teula
50030	rajola blanca i blava (XVI)
50031	rajola blanca i blava moderna (XVII-XVIII)
50032	rajola policroma (XVIII-XIX)
50033	rajola polícroma anterior al s.XVIII
50034	rajola blanca i blava anterior s.XVIII
50035	canaló
50036	motllura
50037	rajola vidriada
50038	totxana

UE	AREA	SECTOR	ÀMBIT	NÚM	FRAGMENTS	CODI	FORMA	TIPOLOGIA	TÈCNICA	PASTA	DECORACIÓ E	DECORACIÓ I	ACABAT E	ACABAT I	CRONOLOGIA
103				1	1	50030									finals segle XVI-inic
109				1	1	50033									segle XVII
109				2	1	50033									segle XVII
109				3	1	50033									segle XVII

	OBSERVACIONS	RESTAURACIÓ	FOTOGRAFIA	DIBUIX	MAGATZEM
cis segle XVII					

ANNEX IV. CATÀLEG DELS MATERIALS ARQUEOLÒGICS

264/04-103-1

Rajola quadrada de mostra de 15 x 15 x 1,5 cms, estannífera blanca amb decoració floral en blau i groc. Presenta una roseta central flanquejada per fulles d'acant de tres fulles. Vidrat poc brillant. Producció catalana de transició de l'estil dit "gòtic" a la policromia de finals del segle XVI inicis del segle XVII. Manquen dues de les cantonades, presenta marques de tres peus i restes de vidrat al revers.

(Miquel, S., 2000).

264/04-109-1

Rajola quadrada de mostra per a senefa de 13,5 x 13,5 x 1,5 cms, estannífera blanca amb decoració floral polícroma de colors groc, verd, taronja i blau.

Producció de Barcelona datada al segle XVII (1670) segons el model de senefa catalana núm. V-26 de Salvador Miquel (2000:15).

Manca una de les cantonades i presenta restes de morter al revers.

(Miquel, S., 2000; González, E., 2005).

264/04-109-2

Rajola quadrada de mostra per a senefa de 13,5 x 13,5 x 1,5 cms, estannífera blanca amb decoració floral polícroma de colors groc, verd, taronja i blau.

Producció de Barcelona datada al segle XVII (1670) segons el model de senefa catalana núm. V-26 de Salvador Miquel (2000:15).

Presenta restes de morter al revers. (Miquel, S., 2000; González, E., 2005).

264/04-109-3

Rajola quadrada de mostra cantonera per a senefa de 13,5 x 13,5 x 1,5 cms, estannífera blanca amb decoració floral polícroma de colors groc, verd, taronja i blau.

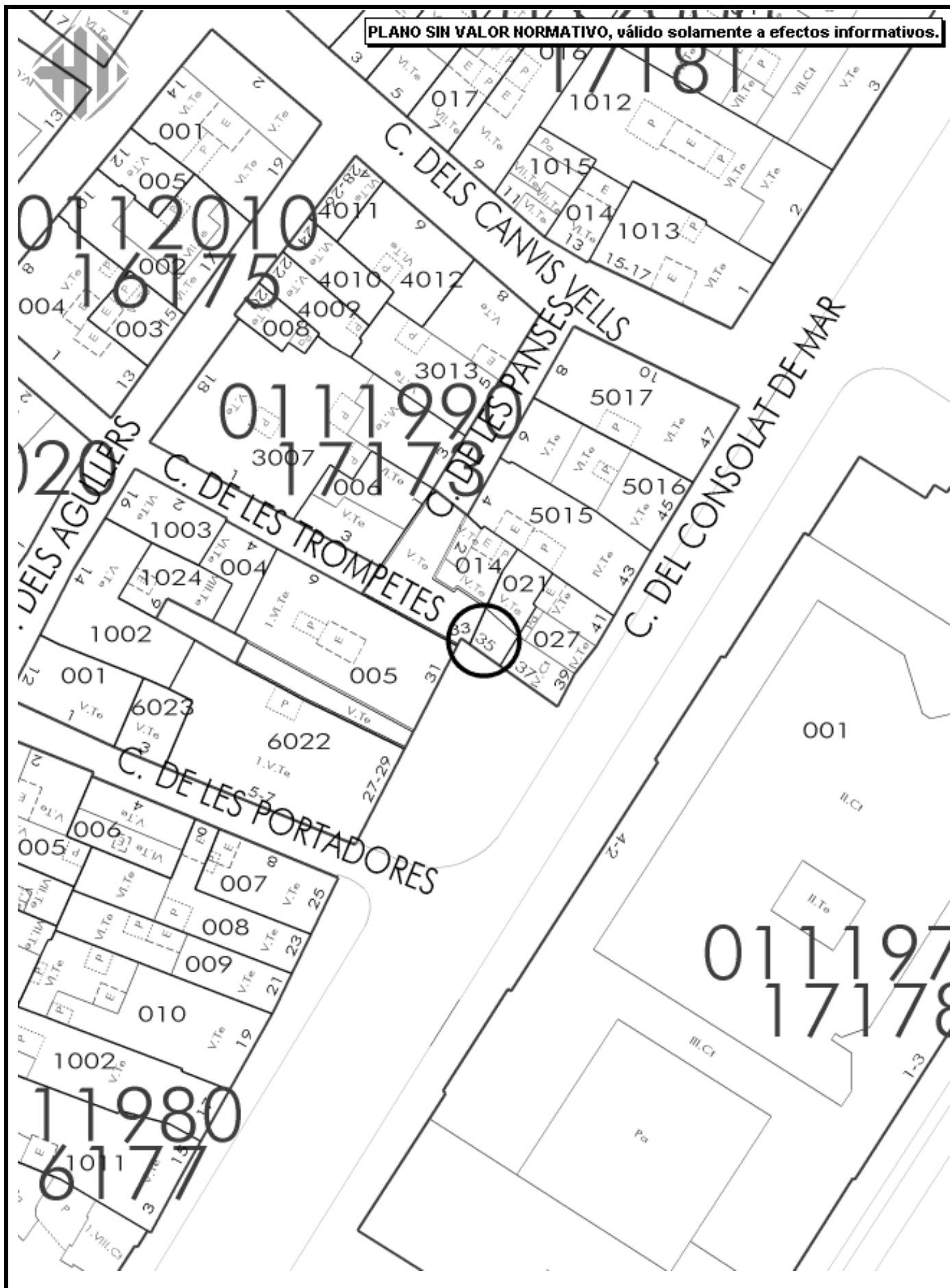
Producció de Barcelona datada al segle XVII (1670) segons el model de senefa catalana núm. V-26 de Salvador Miquel (2000:15).

Presenta restes de morter al revers. (Miquel, S., 2000; González, E., 2005).

ANNEX V. PLANIMETRIA

LLISTAT PLANIMETRIA

1. Plànol situació a escala 1:500.
2. Planta general de situació de la cala amb estructures a escala 1:50.
3. Planta de la cala amb estructures i secció a escala 1:20.
4. Planta i secció del pou UE 108 a escala 1:20.
5. Alçat de l'arc UE 107 a escala 1:20.

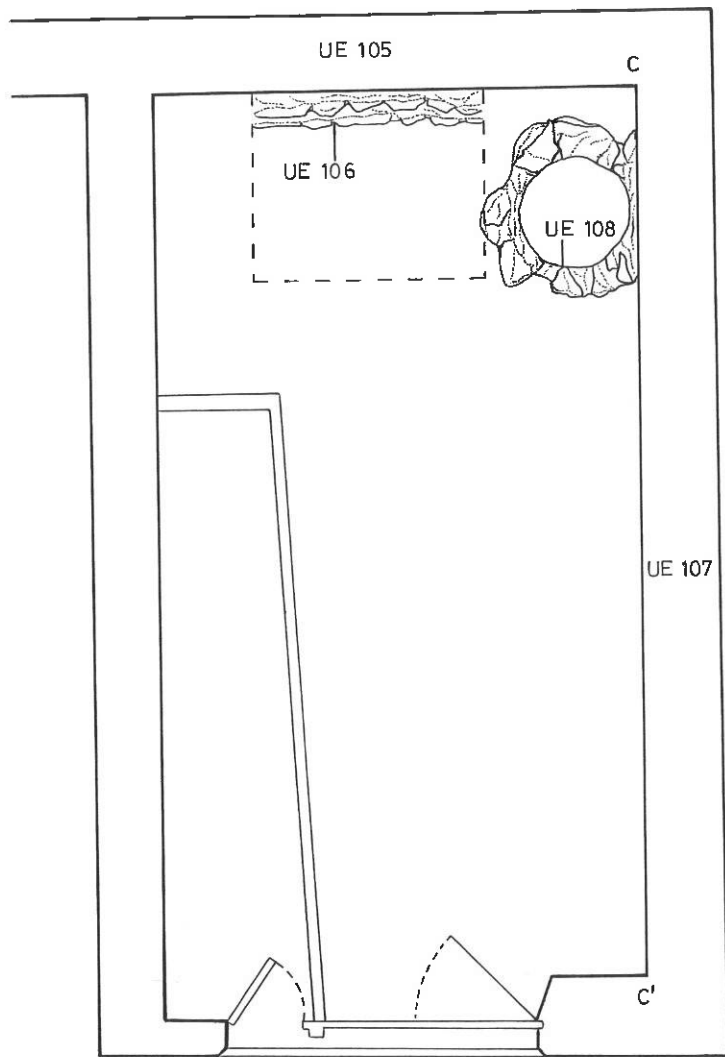
Consolat de Mar, 35 (Barcelona)
Codi d'intervenció: 264/04

Plànol situació

Escala: 1:500

Núm. Plànol: 1

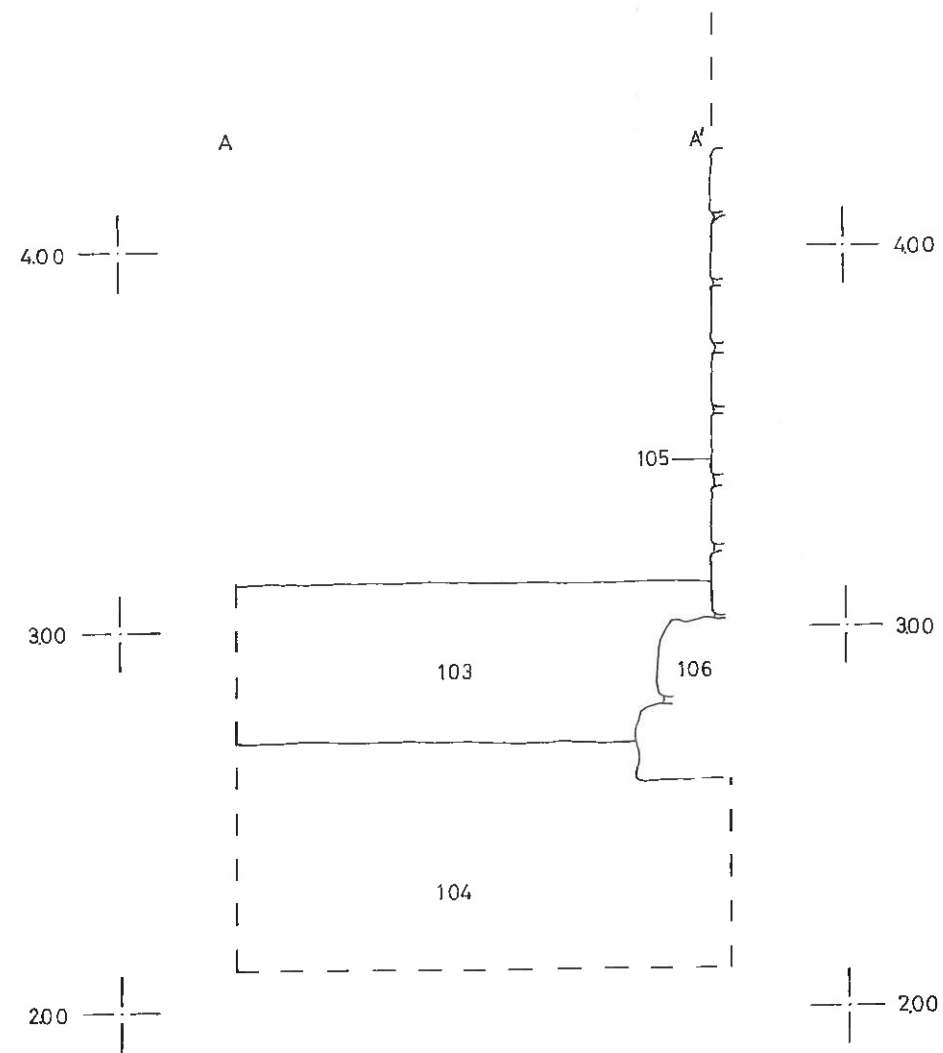
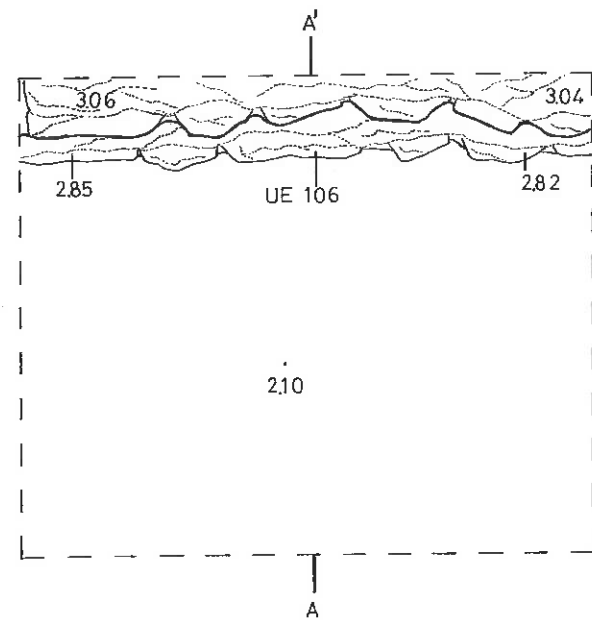
Consolat de Mar, 35 (Barcelona)
Codi d'intervenció: 264/04

Direcció: David Torres Rodríguez
Planimetria: David Torres Rodríguez

Escala: 1/50

Núm. Plànol: 2

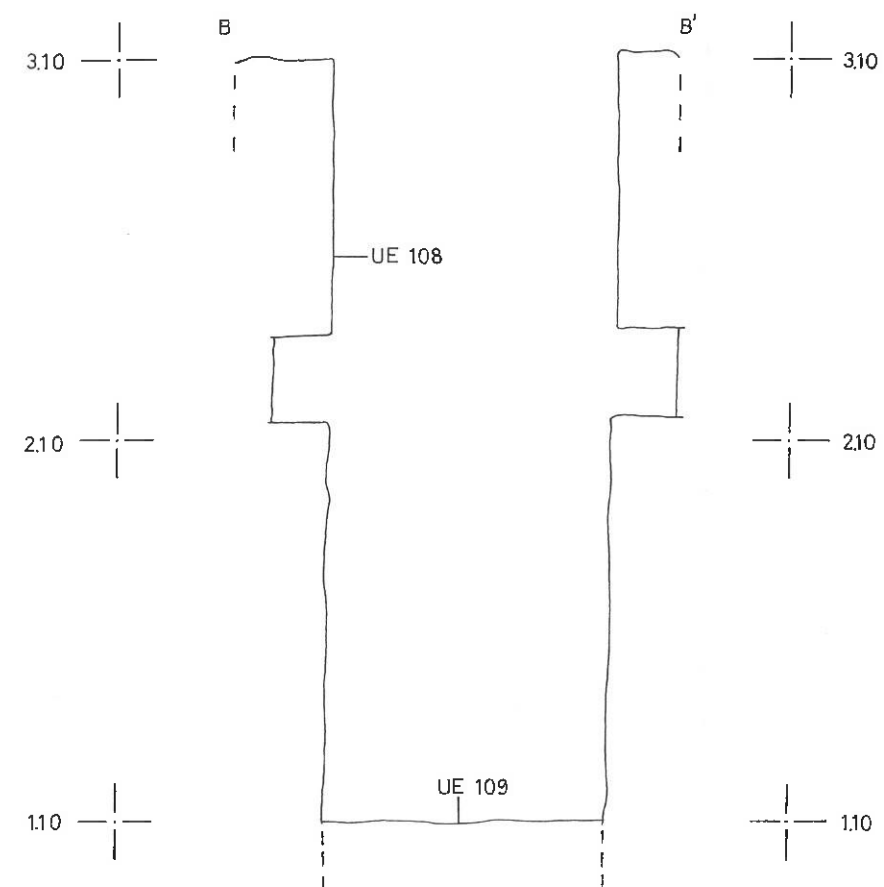
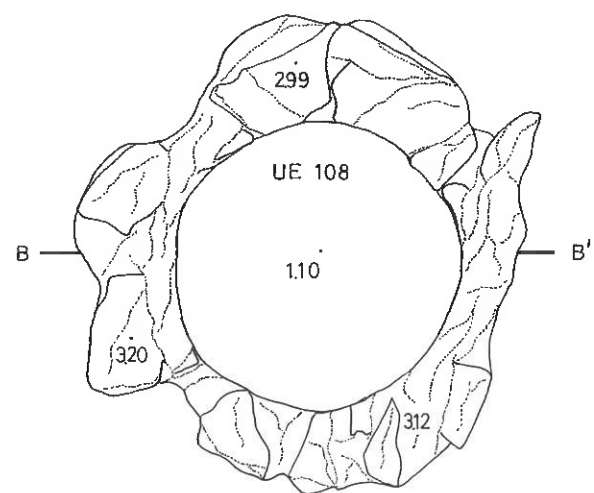
Consolat de Mar, 35 (Barcelona)
Codi d'intervenció: 264/04

Direcció: David Torres Rodríguez
Planimetria: David Torres Rodríguez

Escala: 1/20

Núm. Plànol: 3

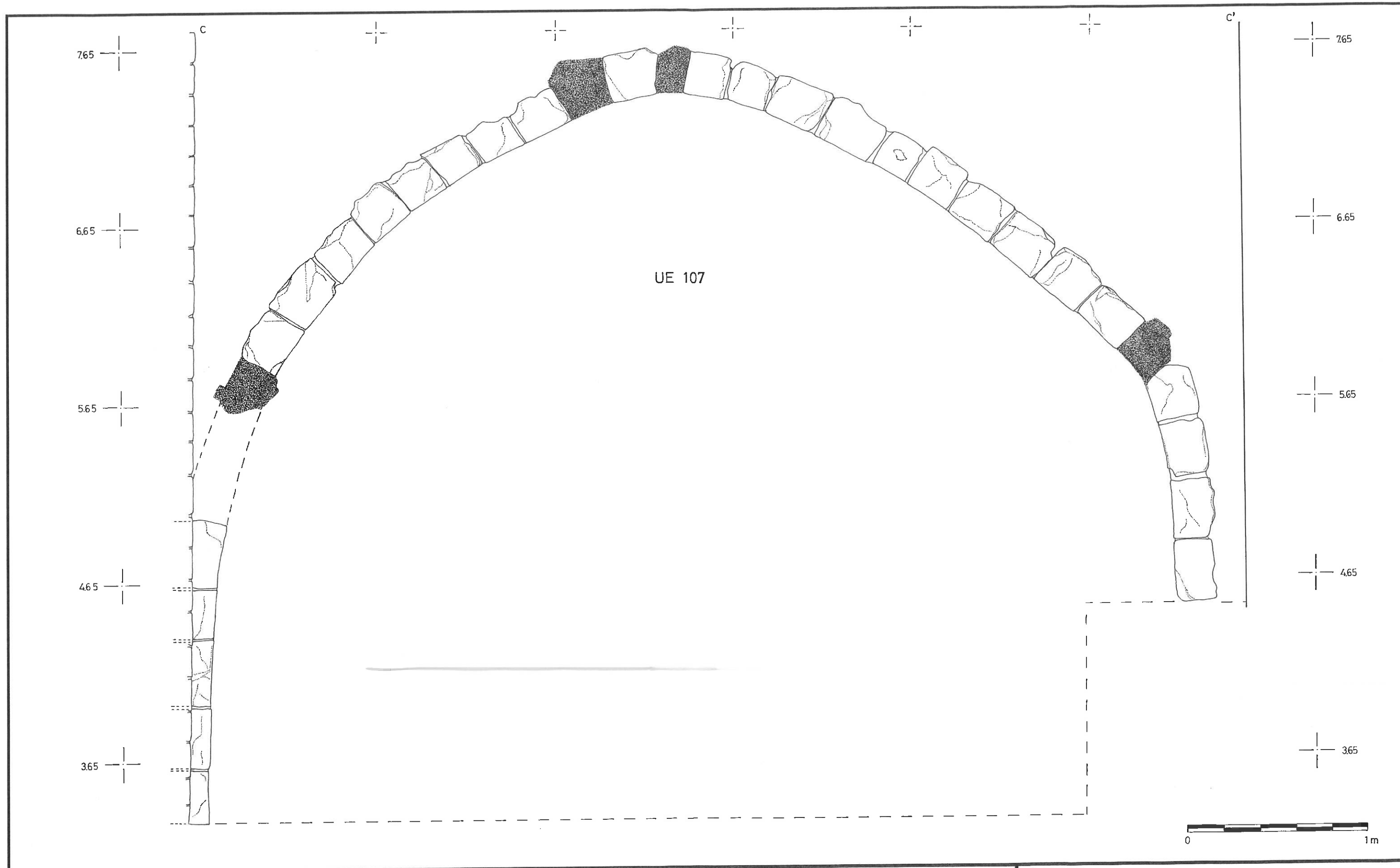
Consolat de Mar, 35 (Barcelona)
Codi d'intervenció: 264/04

Direcció: David Torres Rodríguez
Planimetria: David Torres Rodríguez

Escala: 1/20

Núm. Plànol: 4

Consolat de Mar, 35 (Barcelona)
 Codi d'intervenció: 264/04

Direcció: David Torres Rodríguez
 Planimetria: David Torres Rodríguez

Escala: 1/20

Núm. Plànol: 5

